

Posudek konzultanta
na rigorózní práci Mgr. Tomáše Bláhy
Okolnosti vylučující protiprávnost

I.

Okolnosti vylučující protiprávnost jsou takové okolnosti, které pachatele činu, který by jinak, za jiných okolností byl trestným činem, ospravedlňují. Jeho jednání není trestným činem, schází tu protiprávnost i závažnost (škodlivost, nebezpečnost) pro společnost. Okolnosti vylučující protiprávnost náleží k základním institutům trestního práva hmotného. Jedná se o základní otázky spjaté s právní odpovědností, zejména se základy odpovědnosti trestní.

Zvláště ty instituty, které odpovídají současným ustanovením o nutné obraně a krajní nouzi, jsou známé již z dávné historie.¹

Rigorózní práce Mgr. Tomáše Bláhy o rozsahu 116 stran textu je zasvěcenou studií věnovanou zmíněným okolnostem vylučujícím protiprávnost v českém trestním právu s kapitolou, která je zajímavým vzhledem do sousední, německé trestněprávní úpravy (rozhodně nejde jen o „zpestření“ práce, jak autor na jednom místě uvádí).

Za cíl své práce rigorozant vytyčil obecně teoretický rozbor trestněprávních institutů souhrnně pojmenovaných jako okolnosti vylučující protiprávnost, přičemž větší pozornost chtěl rigorozant věnovat i jiným institutům, než kterým jsou nutná obrana a krajní nouze. Současně obohacuje čtenáře o rozbor právní úpravy zmíněných okolností u našeho největšího souseda, tj. v Německu. Podle mého názoru se autorovi podařilo vytčeného cíle dosáhnout a práce je vypracována na výborné odborné i literární úrovni.

Práce vychází z logické osnovy, autor ji rozdělil do pěti kapitol, přičemž úvod práce označuje jako kapitolu prvou. Nejprve seznamuje čtenáře s historií právních úprav rozebíraných institutů. Oproti jiným kvalifikačním pracím, ve kterých historické partie jen jakýmsi nuceným přílepkem, v rigorózní práci Mgr. Tomáše Bláhy jde o zajímavý a právně kultivovaný historicko - právní přehled minulých právních úprav. Těžiště rigorózní práce pochopitelně záleží v rozboru platné české právní úpravy. Pro informaci i srovnání pak autor připojil komparativní kapitolu s právní úpravou německou. Závěr práce obsahuje stručné

¹ Srov. například Malý, K.: Trestní právo v Čechách v 15. – 16. století, Praha: Universita Karlova, 1979, s. 22 a násl.

shrnutí obsahu a námět na zavedení institutu sportovního rizika či omluvné krajní nouze do české právní úpravy.

Práce byla vypracována s použitím dostatečného počtu odborných pramenů, s kterými autor pracoval korektně a kreativně. Čerpal také z cizojazyčných pramenů, což pochopitelně rigorózní práci zhodnocuje. Škoda, že výborný dojem z práce trochu ruší drobné pravopisné chyby, např. na str. 18, 4. odstavec shora („stádium“ místo „stadium“), nebo na téže straně 18 5. odstavec shora vadná shoda podmětu s přísudkem („skutkové podstaty... upravovali“...).

II.

Obsahem práce je především kultivovaný juridický rozbor platné právní úpravy. Autor rozebírá jednotlivé instituty a obecný výklad přímo v textu prokládá odlišným typem písma publikovanou judikaturu. Jeho rozbor je dostatečně podrobný, srozumitelný, odborný, i obecně srozumitelný. Nevyhýbá se problematickým stránkám platné právní úpravy a upozorňuje na existující či možné aplikační problémy.

K obsahu práce mám jen drobné připomínky:

Str. 35: výklad požadavku subsidiarity by měl být rozsáhlejší, jde přeci jen o jednu ze základních podmínek krajní nouze.

Str. 75 a násl.: autor se správně věnuje rozboru rizika při provozování sportu, resp. souvisejícím trestněprávním otázkám; bylo by žádoucí výslovné stanovisko autora k tomu, zda lze uvažovat o okolnosti vylučující protiprávnost přípustné riziko (§ 31 tr. zák.) a za jakých podmínek.

Str. 116: Obdobně jako shora bych očekával rozsáhlejší rozbor institutu tzv. omluvné krajní nouze.

III.

Závěrem shrnuji: Rigorózní práci Mgr. Tomáše Bláhy považuji za plně způsobilý podklad k ústní obhajobě. Autor v práci prokázal hlubší znalosti z trestního práva, schopnost napsat kultivovaný trestněprávní text, schopnost pracovat s cizí judikaturou.

Otázka k ústní obhajobě: Aplikace přípustného rizika (nebo jiné okolnosti vylučující protiprávnost) u trestněprávně relevantních následků vzniklých při provozování sportu.